

PIHATÝM VSTUP ZAKÁZÁN

ANOTACE:

Aktivita pracuje se 7. (případně i 8.) kapitolou filmu. Žáci nejprve sestaví vzhledové charakteristiky, které se vyskytují v jejich skupině, a poté pro vybrané charakteristiky vytvoří omezení. Aktivita se snaží vést žáky k poznání a toleranci odlišností. Vede je k pochopení možnosti zneužití výsledků vědeckých výzkumů a manipulace s nimi v dobách totalitních režimů.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost, člověk a příroda, jazyk a jazyková komunikace

OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, přírodovědné vzdělávání, jazykové vzdělávání a komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: MKV, VDO (ZV), VMEGS

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: 12+

CÍLE:

Žáci:

- rozumí nebezpečí rasismu, xenofobie;
- si uvědomují možnost zneužití vědy a exaktních výzkumů;
- zpracují popis svých spolužáků.

DĚLKA: 45 min. (včetně projekce 7., případně i 8. kapitoly filmu – 34:30–38:13 min., 38:13–47:39 min.)

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST** pro každého žáka
- volné listy papíru, psací a kreslicí potřeby (případně počítačová varianta atraktivní pro žáky)

POSTUP:

1. Vyzveme žáky, aby jmenovali zásadní vzhledové charakteristiky, kterými se od sebe navzájem liší a které pozorují ve třídě a ve svém okolí – společně tak sestavíme **PRACOVNÍ LIST**.
2. Poté žáci sestaví pořadí charakteristik dle počtu výskytu.
3. Následuje **projekce 7., případně i 8. kapitoly filmu (34:30–38:13 min., 38:13–47:39 min.)**.
4. Rozdělíme žáky do skupin po třech až pěti a vyzveme je, aby ve skupinové diskusi a argumentaci sestavili a graficky zpracovali návrhy omezení pro osoby s jednotlivými charakteristikami, například:

- Osobám s píhami vstup zakázán!
- Světlovlasým osobám je povoleno nakupování pouze v době od 15:00 do 17:00!
- Osobám s brýlemi je vstup do parku zakázán!
- Modrookým osobám je povolena návštěva bazénu pouze ve středu v době od 6:00 do 8:00!

5. Vystavíme jednotlivé návrhy a diskutujeme o tom, jak absurdně zní, dokud je jakákoli totalitní moc neprohlásí za oficiální. V diskusi můžeme uvádět příklady současných totalitních režimů (např. článek Pro ženy 18 účesů, pro muže 10. KLTR příkazuje, jak se česat). http://www.lidovky.cz/pro-zeny-18-ucesu-pro-muze-deset-kldr-prikazuje-jak-se-cesat-paj-/zpravy-svet.aspx?c=A130223_190328_ln_zahranici_mtr.

REFLEXE:

Reflexe vede žáky k uvědomění, že si v jakémkoli totalitním režimu nemůže být žádný jednotlivec či skupina jisti, že se jich absurdní omezení nebudou týkat, a k pochopení možností zneužití vědy, výzkumu, statistických údajů apod. Lze využít mezipředmětových vztahů – biologie, chemie, výchova ke zdraví. Lze klást otázky: *Existují lidské rasy? Na základě jakých znaků jsou rasy rozlišovány? Jsou genetické rozdíly mezi příslušníky tzv. stejné rasy? Kde jste se setkali s dělením lidí na rasy?*

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivitu jsem realizovala se žáky primy. Žáci se měli rozhlédnout po třídě a napsat 10 věcí, kterými se od sebe liší, a poté je měli seřadit podle počtu výskytu. Lišili se hlavně výškou, barvou vlasů, očí, ale i kůží. Poté jsem jim pustila část filmu. Po projekci měli oni sami sestavit seznam omezení pro osoby s jednotlivými vlastnostmi. Reagovali viditelně rozpačitě, příliš celému problému nerozuměli a hned začali vykřikovat, že je to rasismus a že se to nesmí. Někteří žáci hned řekli, že si takové věci nechtějí představovat a svým spolužákům nechtějí nic zakazovat. Snažila jsem se uvolnit atmosféru, ale bylo vidět, že se jim do toho příliš nechce. Asi i proto potom svým vietnamským spolužákům chtěli „zakázat“ jen se opalovat a ostatním skupinám spíš přidávali, než omezovali. Žáky aktivita zarazila, takřka přimrazila k židlím. Když si představovali, že by jim stát nařídil, jak se mají ostříhat nebo co mají nosit na sobě, kam nesmí chodit a v jakou dobu, bylo jim z toho smutno. Velmi litovali občany Severní Korey a bývalých totalitárních států. Aktivitu doporučuji spíše starším žákům.

Lenka Haviarová, Gymnázium a SOŠ dr. V. Šmejkal, Ústí nad Labem

STATISTICKÝ VÝZKUM

	Vlastnost	Přesný popis, specifikace	Počet žáků třídy / kolektivu	Pořadí výskytu
1.	např. světlé vlasy			
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				